

Aurskog-Høland kommune

Ordfører

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

KOMM. OG REG. DEP
- 4 OKT 2006
Ark.
Avd. / /

Vår ref.: DL-009760/06

Arkivnr.: 00

Deres ref.:

Dato: 02.10.2006

HØRING - LOKALDEKOMKRATIKOMMISSJONEN SI ANDRE UTGREIING - NOU 2006:7

Vi viser til departementets brev av 28. april d.å.

Utredningen er drøftet i formannskapet 28.08.2006. Formannskapet vedtok at den skulle sendes over til eldrerådet og rådet for funksjonshemmede til uttalelse, og at ordfører skulle få fullmakt til å samordne uttalelse fra kommunen etter at disse rådernes uttalelse forelå.

Kommunens uttalelse er etter dette:

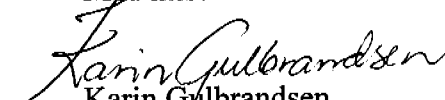
Aurskog-Høland kommune tar lokaldemokratikommisjonens utredning NOU 2006:7 om det lokale folkestyret i endring til orientering.

Det anbefales at det blir arbeidet videre med de forslag lokaldemokratikommisjonen har presentert gjennom blant annet fremme av konkrete lovforslag.

Aurskog-Høland kommune anbefaler på bakgrunn av uttalelse fra eldrerådet og rådet for funksjonshemmede at disse rådene opprettholdes.

Vedlagt følger særutskrift fra formannskapets møte 28.08.06 (sak nr. 94/06) og uttalelsene fra eldrerådet av 20.09.06 og rådet for funksjonshemmede av 19.09.06.

Møø hilsen

Karin Gulbrandsen
ordfører

Adresse
Rådhusveien 3
1940 BJØRKELANGEN

Telefon
63 85 25 00

Telefax
63 85 25 12

E-post
postmottak@aurskog-
holand.kommune.no

Foretaksnr
948164256

VEDLEGG 1

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Styre/råd/utvalg:
FORMANNSKAPET

Møtedato:
28.08.2006

Sak nr:
0094/06

Arkivsaksnr.: 06/01941
Arkivnøkkel: 00

Saksbeh.: Dagfinn Lunner

HØRING - LOKALDEKOMKRATIKOMMISJONEN SI ANDRE UTGREIING - NOU 2006:7**Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):**

- NOU 2006:7, Det lokale folkestyret i endring. Om deltagelse og engasjement i lokalpolitikken.
- Aktuelt nettsted: www.lokaldemokrati.no

Saksopplysninger:

Kommunaldepartementet har 28.04.06 sendt på høring NOU 2006:7 om det lokale folkestyret i endring. Om deltagelse og engasjement i lokalpolitikken. Utredningsarbeidet er utført av lokaldemokratikommisjonen. Høringsfristen er 1. oktober 2006.

Utredningen omhandler:

- Valgdeltagelse ved lokalvalg. Kommisjonen omtaler den fallende valgdeltagelsen, og vurderer hva denne utviklingen betyr for lokaldemokratiet.
- Ulike tiltak for å få opp valgdeltagelsen ved lokalvalg.
- Situasjonen for de politiske partiene i lokalpolitikken.
- Rekruttering og representativitet i lokalpolitikken.
- Ulike deltakingsformer utenom det representative lokaldemokratiet.
- Kommunal organisering og lokaldemokrati.
- Frivillige organisasjoner og lokaldemokratiet.

Kommisjonens overordnede budskap er at staten og kommunene har et felles ansvar for å medvirke til et levende og deltagerorientert lokaldemokrati.

Det anbefales at kommunestyrene tar en grundig debatt om hvordan lokaldemokratiet kan fungere best mulig, herunder drøfte hvilke saker som skal delegeres til administrasjonen. Videre hvordan den politiske organiseringen skal være for å sikre høy deltagelse og høy representasjon.

Rådmannen gjør oppmerksom på at de tema som er tatt opp er grundig utredet i NOU-utredningen. Denne saksframstilling prøver å fange opp de viktigste budskapene som demokratikommisjonen presenterer, og omtalen er i kortversjon.

Vurderinger:

Nedenfor er kommentert noen av de konklusjonene kommisjonen presenterer:

Valgdeltagelse

Valgdeltagelsen ved kommunevalg er redusert fra 81 % i 1963 til 59 % i 2003. Kommisjonen mener det er positivt at det ser ut til at det er politikken selv, og ikke rammene rundt som har mest å si for frammøte ved valg. Det er pekt på grunnlovfesting av lokalt selvstyre og større frihet for kommunene i skattepolitikken som viktige tiltak.

Kommisjonen understreker at det er kommunene og lokalpolitikkerne selv som har et ansvar for å sette saker som opptar folk på dagsorden. I denne sammenheng er det viktig å tydeliggjøre de politiske alternativene.

Et annet tiltak kan være at de lokale partiene i forkant av et valg gjør klart for velgerne hvilke styringsalternativer de kan velge mellom. Med andre ord at det klargjøres hvilke partier som vil inngå samarbeid etter valget.

Andre tiltak kan være:

- At flere kommuner åpner for valg på søndag
- opplyse om at det er mulig å stemme blankt
- bruk av elektroniske valgløsninger
- innføring av stemmeplikt (anbefales ikke)
- innføring av skattefradrag for de som faktisk stemmer ved valg (anbefales ikke)

Ellers mener kommisjonen at:

- ordningen med felles valgdag for fylkestings- og kommunestyrevalget opprettholdes, men at kommunene kan fastsette egen valgdag i valgåret.
- nåværende stemmerettsalder på 18 år opprettholdes (myndighetsalder)
- de politiske partiene utfordres til å ta et enda større ansvar for å engasjere innbyggerne i partiarbeid. Større økonomiske ressurser til partiene kan være et nødvendig virkemiddel.
- det er møtgodtgjørelser, barnevaktordninger etc for folkevalgte
- kravene til å stille liste ved lokalvalg reduseres (redusere antall underskrifter)

Alternative deltagelskanaler og lokaldemokrati

Kommisjonen påpeker at deltagelse i valg og parti blir supplert/erstattet med andre mer individbaserte deltakelsesformer. Innbyggerne er mer selvstendige politiske aktører. Makt- og demokratiutredningen mener dette representerer en utvikling i negativ retning, fordi det kan få konsekvenser for den representative deltagelsesformen.

I 2003 ble det innført en ordning med innbyggerinitiativ, og kommisjonen mener at dette er en ny og viktig kanal for å fremme saker til politisk behandling. Det gjøres oppmerksom på at også personer under 18 år kan benytte seg av denne ordningen.

Kommuneloven regulerer ikke ordning med lokale *folkeavstemninger*, men det er ikke noe til hinder for at det kan avholdes rådgivende folkeavstemninger. Kommisjonen mener at det representative demokratiet skal være fundamentet for det lokale folkestyret. Rådgivende

folkeavstemninger kan avholdes, men går ikke inn for at et mindretall i kommunestyret kan kreve folkeavstemning i saker kommunestyret behandler.

Ny teknologi

Kommisjonen mener at ny teknologi må tas i bruk i større grad for å sikre lokaldemokratiutviklingen og bidra til åpne prosesser. Det må åpnes for mer toveiskommunikasjon på kommunenes hjemmesider.

Kommisjonen nevner ellers følgende andre aktuelle tiltak:

- Øke deltagelsen fra de unge. Flere kommuner bør ta i bruk ordningen med ungdomsråd.
- Det påpekes at det formelt sett ikke er noe til hinder for å velge medlemmer under 18 år inn i styrer/råd og utvalg. Lokalt krav om gjennomgående representasjon kan være et hinder for dette.
- At skolen engasjerer seg i spørsmål om demokratiutvikling.

Brukermedvirkning

Det konstateres at kommunene har ulike måter å trekke brukere med når det gjelder utformingen av kommunale tjenester. Mest utbredd er brukerundersøkelser. Kommisjonen understreker lokalpolitikernes ombudsrolle, og det er viktig at innbyggerne får anledning til å si sin mening til de folkevalgte. Det påpekes at en styrking av ombudsrollen styrker de folkevalgtes legitimitet, og kan sikre at vedtak i folkevalgte organ i større grad er i samsvar med innbyggernes forventninger.

Dersom det åpnes for å ha brukere med i styringsorgan, må det skilles klart mellom det politiske ansvaret og det brukerstyrte ansvaret.

Det oppfordres til bruk av mer dialogbaserte demokratitiltak. Eksempler: bruker/borgerpanel, brukermøter, idedugnad m.v.

Råd for utvalgte grupper

Kommisjonen foreslår at ordningen med lovpålagt elderråd og råd for funksjonshemmede opphører. Det bør være opp til kommunene selv å avgjøre om de vil opprette råd for grupper som er underrepresentert. Dessuten kan den lovpålagte ordningen med f.eks. elderråd gi et uheldig signal om at eldre ikke bør nomineres gjennom det representative systemet.

Kommunal organisering, selskapsopprettelse og frivillige organisasjoner

Organisering

Kommisjonen ser det som positivt at det er et mangfold av ulike organisasjonsmodeller tilpasset den enkelte kommune. Det påpekes imidlertid at omorganiseringstiltakene må ha som mål å øke det politiske engasjementet mot innbyggerne, og i mindre grad være prosesser knyttet til interne forhold. Det advares mot en utvikling mot færre politiske verv i kommunene.

Direkte valg av ordfører kan gjennomføres dersom kommunen ønsker det. Kommisjonen mener at dersom det gjennomføres direkte valg av ordfører bør ordføreren tildeles mer myndighet enn det som er tilfelle i dag.

Kommunal selskapsopprettelse

Kommisjonen registrerer at det etter hvert har blitt mange ulike selskaper på siden av den tradisjonelle og representative kommunale organisasjonen. Antall kommunale aksjeselskap, foretak og interkommunale har økt de siste årene. Det påpekes at dette er et avvik fra den tradisjonelle organisasjonsformen, og at innbyggerne ikke kan holde styremedlemmene i disse selskapene ansvarlige ved valg. Dette gir interessante problemstillinger i forhold til demokratisk kontroll og innsyn. Kommisjonen understreker at det likevel bør være frihet i hvordan kommunene organiserer sin selskapsform.

Dersom kommunene velger å ta i bruk ulike selskapsformer, er kommisjonen opptatt av hvordan kommunen ivaretar sin rolle som selskapseier. For å sikre demokratisk kontroll og innsyn kan kommunene utvikle sin egen eierstrategi og sørge for at egne Eiermeldinger blir behandlet politisk. Politikernes rolle overfor selskapene bør klargjøres.

Frivillige organisasjoner

Kommisjonen mener at etablering av samarbeidsrelasjoner mellom kommunene og de frivillige organisasjonene er viktig. De er en arena for trening i demokrati og er en kilde for rekruttering av medlemmer til folkevalgte organ. Dessuten er de frivillige organisasjonene en viktig kanal mellom kommunene og det sivile samfunn.

Det påpekes at kommunene har et ansvar for en aktiv frivillig sektor, og at kommunene bør legge til rette for frivillig virksomhet. Kommunene kan støtte virksomheten på ulike måter, økonomisk eller gi adgang til lokaler for utøving av frivillig virksomhet.

Kommisjonen mener at de frivillige organisasjonene spiller en sentral rolle i forhold til videreutvikling av lokalsamfunnene. De kan fungere som verksted for nye ideer og utvikling. Et samspill mellom kommunen og organisasjonene kan gi et ekstra resultat både i forhold til samfunnsutvikling og kommunen sin velferdsproduksjon.

Økonomiske vurderinger:

Lokaldemokratikommisjonen mener at lokaldemokratiet skal ha en sentral rolle i vårt styringssystem. Det betyr økte utgifter å legge til rette for en bred deltagelse i lokaldemokratiet. Mer resurser til slike formål kan bidra til økt effektivitet ved at det sikrer mer samsvar mellom de forventninger innbyggerne har og det kommunen kan levere av tjenester.

Flere av tiltakene som kommisjonen foreslår vil være kostnadskrevenende uten at dette er nærmere angitt i kroner og øre.

Rådmannens konklusjon:

Rådmannen mener at lokaldemokratikommisjonen tar opp viktige spørsmål knyttet til hvordan lokaldemokratiet utøves i kommunene, og hvordan det kan videreutvikles.

Rådmannen vurderer det slik at kommunen har gjennomført noen tiltak som er i samsvar med kommisjonens forslag, men at det fortsatt kan gjøres mye for videreutvikling av lokaldemokratiet. Rådmannen nevner opprettelse av ungdomsråd, valgavvikling over to dager,

gjennomføring av brukerundersøkelser, idedugnad og dialogkonferanse, samt lagt til rette for frivillig arbeid gjennom venneforening ved Urskog fort som eksempler.

Det anbefales at det blir arbeidet videre med lokaldemokratikommisjonens forslag med tanke på konkrete lovforslag.

Ordførers innstilling:

Aurskog-Høland kommune tar lokaldemokratikommisjonens utredning NOU 2006:7 om det lokale folkestyret i endring til orientering.

Det anbefales at det blir arbeidet videre med de forslag lokaldemokratikommisjonen har presentert gjennom blant annet og fremme konkrete lovforslag.

Behandling i FORMANNSKAPET:

Ordførers innstilling enstemmig vedtatt.

Repr. Toverud (SV) fremmet flg. forslag:

"Saken sendes Eldrerådet og Rådet for funksjonshemmede til uttalelse."

Ordfører får fullmakt til samordne uttalelse fra Eldrerådet og Rådet for funksjonshemmede før uttalelse fra kommunene sendes Kommunaldepartementet.

Vedtatt i FORMANNSKAPET:

Aurskog-Høland kommune tar lokaldemokratikommisjonens utredning NOU 2006:7 om det lokale folkestyret i endring til orientering.

Det anbefales at det blir arbeidet videre med de forslag lokaldemokratikommisjonen har presentert gjennom blant annet fremme av konkrete lovforslag.

Saken sendes Eldrerådet og Rådet for funksjonshemmede til uttalelse.

Ordfører får fullmakt til samordne uttalelse fra Eldrerådet og Rådet for funksjonshemmede før uttalelse fra kommunene sendes Kommunaldepartementet.

Utskrift til: Dagfinn Lunner til oppfølging

Rett utskrift: *Kari Johansen*

Bjørkelangen,

29.8.2006

.. *Oddgeir Andersen* ..
sekretær

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Styre/råd/utvalg:
KOMMUNALT RÅD FOR FUNKSJONSHEMMEDE

Møtedato:
19.09.2006

Sak nr:
0023/06

Arkivsaksnr.: 06/02/91
Arkivmeldel.: 000

Saksbeh.: Kari Johansen

HØRING - LOKALDEMOKRATIKOMMISJONENE SI ANDRE UTGREIING - NOU 2006:7**Vedlegg:**

1. Formannskapssak 94/06 fra møte 28.8.06

Saksopplysninger:

Det vises til formannskapssak 94/06 av 28.8.06 hvor det fremgår at saken sendes Rådet for funksjonshemmede til uttalelse.

Vedtak i KOMMUNALT RÅD FOR FUNKSJONSHEMMEDE:

Rådet for funksjonshemmede avgir følgende uttalelse:

I saksfremlegget til formannskap og kommunestyre sies det at hovedbudskapet i utredningen er at staten og kommunene har et felles ansvar for å medvirke til et levende og deltakelsesorientert lokaldemokrati. Som et ledd i dette arbeidet foreslår lokaldemokratikommisjonen å fjerne både eldreråd og rådet for funksjonshemmede. I motsetning til eldrerådet er ikke rådet for funksjonshemmede lovregulert, men det er utarbeidet retningslinjer sentralt.

Kommunestyret har vedtatt rammene for rådets virksomhet.

En nedleggelse av rådet for funksjonshemmede kan virke som et paradoks i forhold til kommisjonens målsetting. På den ene siden argumenteres det med at råd for underrepresenterte grupper kan svekke kommunestyrets autoritet. Det skal ikke være tvil om at det er de folkevalgtes oppgave å foreta politiske prioriteringer. På den annen side sies det at det er viktig å ha fokus på å få i tale de som har vansker med å bli hørt i demokratiske prosesser og "ikkje nødvendigvis de som ropar høyast". Rådet ser at ideelt og på lang sikt kan det være et mål å avvikle underutvalg i lokalforvaltning, men slik situasjonen er i dag men er vi ikke det er realistisk.

I kommunestyrets vedtak om mandat for rådet for funksjonshemmede heter det at rådet skal være et samarbeids- og rådgivende organ for kommunen i saker som angår funksjonshemmedes behov og interesser. Rådets sammensetning i Aurskog-Høland burde ha

gode forutsetninger for å fylle denne oppgaven med tre representanter for interesseorganisasjonene, tre representanter fra ulike politiske partier og tre representanter fra administrasjonen/fagmiljøet.

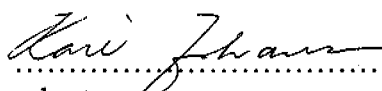
Rådet kjenner til at noen kommuner har valgt å kombinere eldreråd og rådet for funksjonshemmede i ett og samme utvalg. Vi har tidligere diskutert denne saken. Selv om en del saker har sammenfallende innhold, mener vi likevel at det fortsatt bør være to atskilte råd utfra spesiell sammensetning og arbeidsområder.

Rådet for funksjonshemmede anbefaler at ordningen opprettholdes slik som i dag.

Utskrift til: Dagfinn Lunner til oppfølging

Rett utskrift:

Bjørkelangen, 25. 9. 2016

.....
sekretær

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Styre/råd/utvalg:
ELDRERÅDET

Møtedato:
20.09.2006

Sak nr:
0021/06

Arkivsaksnr.: 06/02185
Arkivnøkkel.: 00

Saksbeh.: Evy Holth

HØRING - LOKALDEMOKRATIKOMMISSJONEN SI ANDRE UTGREIING - NOU 2006:7**Vedlegg:**

1. Formannskapssak nr. 94/06 fra møte den 28.08.06
2. Utdrag fra NOU 2006:7 om bl.a. eldrerådet

Saksopplysninger:

Det vises til formannskapssak av 28.08., sak 94/06 hvor det går fram av vedtaket at det er ønskelig at eldrerådet uttaler seg før kommunen sender endelig uttalelse til Lokaldemokratikommisjonens utredning.

Høringsfristen er satt til 01.10.06 og en ber derfor om tilbakemelding fra eldrerådet innen 26.09.06.

Vedtak i ELDRERÅDET:

I sakens anledning vil eldrerådet rette fokus spesielt på kommisjonens forslag om at lovbestemt eldreråd i kommunene skal opphøre

Eldrerådet vil gi følgende uttalelse:

Hovedmålet med kommisjonens utredning er å rette oppmerksomheten mot deltakelse og engasjement i lokaldemokratiet. Argumentasjonen for å nedlegge eldrerådet er bl.a. at eksisterende ordning kan gi et uheldig signal om at eldre ikke bør nomineres gjennom det representative systemet (jfr. S. 3 i saksfremlegget til formannskapet). Vi tror ikke en slik tilnærming er egnet til å vitalisere lokaldemokratiet. Eldrerådet er kjent med at Statens Seniorråd har sendt ut en oppfordring til alle landets politiske partier om å nominere personer over 60 år på sine lister til fylkes- og kommunalvalget 2007. Slik situasjonen er i dag utgjør aldersgruppen over 60 år 10% av landets kommunestyremedlemmer. Dette til tross for at denne aldersgruppen utgjør rundt 25% av alle stemmeberettigede. I aldersgruppen over 70 år synker andelen til 1,3%. Ordningen med eldreråd er neppe forklaring på skjevheten.

Det nevnes i utredningen at kommunen ikke bør iverksette tiltak som kan rokke ved kommunestyrets politiske autoritet. Kommunens råd for utvalgte grupper – ungdomsråd, eldreråd, råd for funksjonshemmede, idrettsråd og kulturråd – bør med sin definerte rådgivende funksjon også kunne betraktes som et supplement for besluttende organer. Med

interesse for sine spesielle arbeidsområder vil rådene kunne bidra med allsidige synspunkter, noe som igjen gir et best mulig grunnlag for politiske vedtak.

Kommisjonen understreker at betydningen av samarbeidet med frivillige organisasjoner er svært viktig og peker på at det kan bety en kanal ut til innbyggerne. Gjennom sin sammensetning med representanter fra kommunens pensjonistforeninger er eldrerådet nettopp en sli kanal. Representantene gir foreningene løpende informasjon om eldrerådets og kommunens arbeid for eldres levevilkår. Muligheten for engasjement og dialog er til stede. Deltakelse og aktivitet i vårt eldreråd vitner om stor interesse for politiske saker når disse oppleves som meningsfylte og relevante.

Et lokaldemokrati i endring bør søke etter tiltak som betyr en åpen, saksorientert og fleksibel deltakelse fra innbyggerne.

Et engasjert eldreråd med sin kompetanse og livserfaring bør kunne være en støtte, medspiller og ressurs i lokalforvaltningen.

Loven om eldreråd i kommunene bør opprettholdes.

Utskrift til: Formannskapet

Rett utskrift: *Evvy Holt*

Bjørkelangen, 28.09.06

Lars Walter Andersen
sekretær